

Bożena Lech-Jabłońska

Przegląd wydawnictw o regionie za 2008 r.

Bełzec przez dzieje / pod red. Andrzeja Urbańskiego. – Bełzec : Urząd Gminy cop., 2008. – 248 s. : faks., fot. (w tym kolor.), mapy, portr., tab., wykr. ; 24 cm
Streszcz. ang. przy ref.
ISBN 978-83-927433-0-9

Książka jest pokłosiem konferencji zorganizowanej w ramach obchodów jubileuszu 400-lecia lokacji Bełzca. Referaty ułożono zgodnie z chronologią przedmiotową. Dzieje Bełzca i okolic od najdawniejszych czasów do średniowiecza omówił Andrzej Urbański. Ryszard Szczygieł opracował początki osady i lokację miasta. Okres XVII-XVIII w. przedstawił Henryk Gmiterek, a XIX-XX w. – Agnieszka Kozyra. Przedmiotem osobnego referatu był hitlerowski obóz zagłady dla Żydów, który istniał w Bełczu w latach 1942-1943. Jego autorem jest Robert Kawałek. Natomiast Andrzej Adamek, nakreślił wizerunek współczesnej Gminy Bełzec (od 1992 r.) i plany rozwoju do 2015 r.

W materiale ilustracyjnym znalazły się dokumenty kartograficzne, zdjęcia archiwalne oraz faksymile dokumentów. Na końcu publikacji zamieszczono indeks osób oraz indeks nazw geograficznych.

Borzęcki Artur. 60 lat Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krasnymstawie / Artur Borzęcki ; Miejska Biblioteka Publiczna w Krasnymstawie. – Krasnystaw : MBP, 2008. – 132 s., [7] s. tabl. : faks., fot. (w tym kolor.), tab., wykr. ; 24 cm
Bibliogr. 93-100
Streszcz. ang., fr., niem., ukr.
ISBN 978-83-910867-2-8

Publikacja inspirowana jubileuszem 60-lecia istnienia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krasnymstawie. Autor, pracujący w MBP od 2002 r., przeanalizował źródła zgromadzone w archiwum Biblioteki, *Kronikę* prowadzoną w placówce od początku jej istnienia, przeprowadził wywiady z emerytowanymi bibliotekarzami i uczestnikami wydarzeń w przeszłości. Oparł się również na publikacjach i materiałach statystycznych.

Pracę podzielono na trzy rozdziały. Pierwszy przedstawia początki książki i bibliotek w mieście i pow. krasnostawskim, sięgając aż do początków XVI w. Kolejne dwa rozdziały to właściwa historia MBP, podzielona na okresy wyznaczone przez ustrój i rzeczywistość społeczno-polityczną w kraju. W rozdziale drugim autor zaprezentował rozwój Biblioteki w PRL-u – od Biblioteki Powiatowej, przez miejską, połączone biblioteki, aż po obecną MBP. Ostatni rozdział to funkcjonowanie MBP po 1989 r. w nowych warunkach społeczno-gospodarczych, wobec wyzwań i oczekiwań społeczeństwa informacyjnego. Ważną część publikacji stanowią noty biograficzne kierowników i dyrektorów oraz wykaz pracowników Biblioteki, które są zamieszczone poza częścią narracyjną książki. Dopelnieniem są: bibliografia, fotografie oraz Aneksy, w których zamieszczono dokumenty ważne dla historii instytucji.

Czuchryta Artur. Przemysł rolno-spożywczy w województwie lubelskim w latach 1918-1939. – Lublin : Wydaw. UMCS, 2008. – 199 s. : mapy, tab. ; 24 cm
Bibliogr. s. 179-188
ISBN 978-83-227-2809-3

Praca wypełnia lukę w dotychczasowych opracowaniach historycznych. Badania historyków koncentrowały się przede wszystkim na gospodarce w ogólności lub poszczególnych branżach przemysłu. Autor podjął trud napisania monografii przemysłu rolno-spożywczego w woj. lubelskim w okresie międzywojennym. Przemysł ten, obok metalowego, był najlepiej rozwiniętą gałęzią przemysłu w Lubelskiem i odgrywał dużą rolę w rozwoju gospodarczym regionu, a także miał wpływ na wiele branż w kraju. Terytorialnie publikacja dotyczy woj. lubelskiego w granicach administracyjnych, obowiązujących w latach 1919-1939. Przemysł rolno-spożywczy obejmuje kilkanaście branż, np. cukrownictwo, browarnictwo, gorzelnictwo, drożdżownie, młynarstwo, olejarstwo, przemysł spirytusowy, octowy, mięsny, ziemniaczany, wód gazowanych, przetworów owocowych. Badania oparto na źródłach archiwalnych znajdujących się w Archiwum Państwowym w Lublinie oraz Oddziałach w Chełmie i Zamościu. Korzystano też z prasy fachowej, materiałów statystycznych i licznych dokumentów drukowanych. Publikacja składa się z ośmiu rozdziałów. Pierwszy tytułem wstępu przedstawia obraz przemysłu rolno-spożywczego w Lubelskiem przed 1918 r. Natomiast kolejne rozdziały to rozwój tego przemysłu w badanym okresie. Autor przeanalizował bazę surowcową, strukturę przemysłu, produkcję, techniczne zagadnienia, kapitał zaangażowany w przemysł, zatrudnienie oraz rynek zbytu dla wyprodukowanych wyrobów. Zamieszczono obszerną bibliografię oraz Aneks zapatrzone w tabele i wybrane dokumenty.

Czyrka Marek. Ratusz zatrzymany w czasie : narodowcy we władzach Lublina w latach 1918-1939. – Szczecin : Wydawnictwo My Book, 2008. – 398 s. : tab. ; 24 cm
Bibliogr. s. 379-387
ISBN 978-83-7564-098-4

Jest to praca doktorska obroniona w 2004 r. w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. We wstępie czytamy: „Celem pracy jest ukazanie działalności zwolenników ruchu narodowego w Radzie Miejskiej i Magistracie Lublina w okresie od odzyskania przez Polskę niepodległości w listopadzie 1918 roku do wybuchu drugiej wojny światowej we wrześniu 1939 roku i ustalenie ich wpływu na sprawy miasta”. Autor starał się odpowiedzieć na wiele pytań dotyczących ruchu narodowego, przedstawia aktywność społeczno-polityczną jego zwolenników. Zapoznaje czytelnika z codziennymi problemami mieszkańców międzywojennego Lublina.

Publikację podzielono na osiem rozdziałów. Pierwszy naświetla genezę i rozwój ruchu narodowego na ziemiach polskich i w Lublinie. Kolejne rozdziały przedstawiają postawę i wpływ członków i sympatyków ruchu narodowego na istotne kwestie społeczne i polityczne. Omówiono ich stanowisko wobec polityki finansowej, społecznej, zdrowotnej, oświatowej i kulturalnej miasta, ich zaangażowanie w sprawy gospodarki i bezpieczeństwa publicznego, poglądy na problemy całego kraju, zagadnienia współpracy między miastami oraz relacje z innymi obozami politycznymi.

Zamieszczono, liczącą dziesięć stron, bibliografię załącznikową, indeks osób, a w Aneksie – wykaz radnych Klubu Narodowego w Radzie Miejskiej Lublina w latach 1919-1939.

Czubaszek Krzysztof. Żydzi Łukowa i okolic. – Warszawa : DANMAR, 2008. – 402, [1] s. : faks., fot., pl., portr., rys., tab., wykr. ; 25 cm

Bibliogr. s. 381-390

ISBN 978-83-88776-17-5

Obszerne opracowanie poświęcone społeczności żydowskiej zamieszkującej na przestrzeni dziejów Łuków i okoliczne wsie. Obszar ten pokrywa się z terenem dawnej łukowskiej gminy żydowskiej. Chronologia przedmiotowa obejmuje okres od osiedlenia się pierwszych Żydów w Łukowie (prawdopodobnie przełom XIV i XV w.) do okresu po II wojnie światowej, kiedy gmina żydowska w Łukowie przestała istnieć. Publikacja ma na celu przypomnienie społeczności lokalnej o kilkusetletniej obecności Żydów w mieście i okolicach.

W pięciu rozdziałach autor przedstawił dynamiczny rozwój społeczności żydowskiej, jej wzrost liczebny, znaczenie w życiu gospodarczym. Szczegółowo opisuje okres II wojny światowej, która przyniosła ich zagładę. Nie pomija tu przypadków zarówno wrogości ze strony Polaków, jak również ogromnej ofiarności i poświęcenia w ratowaniu wielu Żydów przed śmiercią z rąk hitlerowców.

W Aneksach zamieszczono obszerne relacje i wspomnienia naocznych świadków wydarzeń historycznych. W tabelach zestawiono dane dotyczące, np. liczebności kahału łukowskiego, wyliczono żydowskie nieruchomości w Łukowie w XIX i XX w., podano nazwiska żydowskich rzemieślników w poszczególnych miejscowościach, nazwiska pomordowanych i ocalałych z pogromu. Faksymile dokumentów archiwalnych i liczne zdjęcia dopełniają tekst. Z obszernej bibliografii, w której znalazły się źródła archiwalne i drukowane, może skorzystać regionalista, student, ale również naukowiec. Sporządzono indeks osób oraz indeks miejscowości.

Danczowska Halina. Dom Kultury Kolejarza w Lublinie 1948-2008. – Lublin : Stowarzyszenie Promocji Kultury „Dziesiąta”, 2008. – 268 s., CXLVIII s. tabl. : faks., fot. (w tym kolor.), portr. ; 24 cm

Bibliogr. s. 237-240

ISBN 978-83-61301-18-9

Publikacja dedykowana kolejarzom Lublina. Zawiera dzieje Domu Kultury Kolejarza, który był ważnym ośrodkiem kulturalnym w Lublinie na przestrzeni ostatnich sześćdziesięciu lat. Autorka przypomina sylwetki ludzi tworzących DKK i przebogate formy pracy kulturalnej tam prowadzonej. Dowiadujemy się o historii biblioteki kolejowej, której początki sięgają okresu międzywojennego. Zapoznajemy się z zespołami teatralnymi (Teatr Żywego Słowa, Teatr „TOR”), zespołami muzycznymi („Cylindry”, „Tenders”, Kolejowy Chór „Hejnał”, Zespół śpiewaczy „Kombatant”), kołami i klubami zainteresowań. W rozdziale trzecim zamieszczono kronikę wydarzeń kulturalnych z lat 1949-1990 oraz wspomnienia osób związanych w różny sposób z DKK. Tom kończy przedstawienie najnowszego okresu działalności kulturalnej w latach 1993-2001 prowadzonej przez Kolejarskie Stowarzyszenie Kulturalne, a od 2004 r. Stowarzyszenie Promocji Kultury na Rzecz Środowisk Lokalnych i Osób Niepełnosprawnych „Dziesiąta”.

Publikację uzupełnia bibliografia oraz indeks osób. Zamieszczono bogaty materiał ilustracyjny, pozwalający przekonać się o różnorodności form pracy kulturalno-oświatowej, różnorodności organizowanych imprez, niezwyklej aktywności i zaangażowaniu pracujących w DKK ludzi. Publikacja ważna nie tylko dla pracowników kolei, mieszkańców dzielnicy Dziesiąta, ale również dla dokumentacji działalności kulturalnej Lublina.

Dzyr Stanisław. Parafia Adamów i jej duszpasterze : przyczynki i materiały do dziejów Adamowa / Stanisław Dzyr, Tadeusz Osiński. - Lublin : Polihymnia, 2008. - 168 s. : faks., fot. (w tym kolor.), mapa, portr., tab. ; 24 cm

Na okł.: 150. rocznica poświęcenia kościoła - 1858-2008. - Na książce wyłącznie błędny ISBN. - Bibliogr. s. 131-134

ISBN 978-83-7270-584-6. – ISBN 978-83-7270-584-4 (błędny)

Książka powstała w związku z kilkoma rocznicami ważnymi dla adamowskiej parafii: miniona w 2005 r. 460 rocznica erekcji parafii, 150 rocznica poświęcenia obecnego kościoła, 50 rocznica święceń kapłańskich byłego proboszcza ks. kanonika Stanisława Dzyra, a także 190 rocznica istnienia diecezji siedleckiej. We wstępie autorzy zaznaczają, że nie jest to monografia parafii Adamów, a jedynie przyczynek do badań nad jej dziejami.

W pierwszej części książki podano dzieje parafii od jej erygowania w 1545 r. do czasów obecnych. Przytoczono polskojęzyczne tłumaczenie aktu erekcyjnego, zachowanego w oryginale łacińskim w 2 egzemplarzach. Omówiono pierwszą, drewnianą świątynię parafialną, która istniała do 1773 r. Zaprezentowano Kaplicę św. Antoniego, wzniesioną poza miastem i pełniącą funkcje świątyni parafialnej przez ponad 80 lat. Przedstawiono koleje budowy i poświęcenie w 1858 r. murowanego, istniejącego do chwili obecnej kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego.

Drużga część zawiera biogramy duszpasterzy pracujących w Adamowie na przestrzeni wieków – jako proboszczowie, wikariusze, prefekci. Tę część rozpoczyna notka o ks. Andrzeju Mijeńskim, wymienionym w akcie erekcyjnym jako tym, który miał sprawować opiekę duszpasterską nad nową parafią. Ostatni biogram przedstawia ks. Janusza Grodka, który 14 listopada 2007 r. został powołany na proboszcza parafii Adamów i dziekana adamowskiego dekanatu.

W książce zamieszczono bibliografię, liczne fotografie archiwalne i współczesne, a w tabelach zestawiono nazwiska osób związanych z historią parafii oraz liczebność adamowskiej parafii.

Flisiak Jadwiga. Bogucin na przestrzeni wieków 1398-2008 / Jadwiga i Krzysztof Flisiak ; [konsult. merytor. Zdzisław Bieleń]. – Bogucin : Polihymnia, 2008. – 174, [2] s. : faks., fot. (w tym kolor.), mapy, portr., tab. ; 24 cm

Bibliogr. s. 107-110

ISBN 978-83-7270-601-8

Jest to pierwsza publikacja ujmująca całość dziejów Bogucina. Autorzy – mieszkańcy Bogucina i regionaliści z zamiłowania – piszą we wstępie, że przyczyną powstania książki było „... nieodgadnione pragnienie odtworzenia bardziej lub mniej odległych dziejów własnej miejscowości”. Z przypisów oraz bibliografii wynika, że uwzględniono źródła archiwalne, dostępne w Archiwum Państwowym w Lublinie, dokumenty ze zbiorów prywatnych, przeprowadzono wywiady z najstarszymi

mieszkańcami Bogucina. Autorzy zapoznali się również z publikowanymi dokumentami, w których wspomniano mniej lub bardziej szeroko o miejscowości. Były to fragmenty prac naukowych, referaty zamieszczone w czasopismach naukowych, ale także prace przeznaczone dla szerszego spektrum odbiorców, publikowane w „Głosie Garbowa”, „Dzienniku Wschodnim” czy „Kurierze Lubelskim”. Nie pominięto także stron internetowych.

Książkę rozpoczyna dedykacja. Jest nią wiersz Zofii Abramek dotyczący Bogucina, a dedykowany autorom książki. W kolejnych rozdziałach omówiono położenie geograficzne miejscowości, historię, w tym więcej miejsca poświęcono dwudziestoleciu międzywojennemu i II wojnie światowej. W oddzielnych rozdziałach zawarto historię instytucji znaczących dla rozwoju Bogucina: folwark, szkoła, kółko rolnicze. Tematem innych rozdziałów są takie zagadnienia, jak: zwyczaje i życie codzienne w okresie międzywojennym, komasacja gruntów przeprowadzona pod koniec lat dwudziestych XX w., reforma rolna oraz przemiany społeczno-gospodarcze zachodzące po II wojnie światowej, działalność sportowa, kulturalna oraz twórczość ludowa.

Walory publikacji podnosi bogaty materiał ilustracyjny, w którym znalazły się najstarsze mapy uwzględniające wieś Bogucin, faksymile dokumentów archiwalnych oraz liczne fotografie datowane od początku XX w. po współczesne – dokumentujące wydarzenia z początku XXI w.

Kapeć Waldemar. Przemiany konstrukcyjno-brzmieniowe w budownictwie organowym na terenie diecezji lubelskiej 1805-1939. – Lublin : Polihymnia, 2008. – 285 s., [1] k. tabl. złoż. : fot., mapa ; 25 cm

Bibliogr. s. 199-217

ISBN 978-83-7270-548-8

To specjalistyczne opracowanie znajdzie czytelników nie tylko wśród znawców przedmiotu, ale także wśród regionalistów i osób zainteresowanych historią własnej miejscowości. Należy zaznaczyć, że nie jest to dysertacja wymieniająca wszystkie organy znajdujące się na terenie diecezji lubelskiej w latach 1805-1939. Autor zajmuje się tylko tymi organami, które podlegały przemianom konstrukcyjno-brzmieniowym, charakterystycznym dla budownictwa organowego w Europie i w Polsce. Podstawą informacji były dokumenty przechowywane w Archiwum Kurii Biskupiej w Lublinie (księgi wizytacyjne, inwentarze kościołów, umowy z organistami, pokwitowania rachunkowe), karty inwentaryzacyjne, znajdujące się w Ośrodku Dokumentacji Zabytków w Warszawie oraz własna ankieta, przeprowadzona przez autora w latach 1985-1987, a skierowana do poszczególnych parafii. Większość organów autor poznał z autopsji.

Dwa pierwsze rozdziały stanowią wprowadzenie w tę kwestię. Autor omawia przemiany w europejskim budownictwie organowym w XVIII i XIX w. oraz dzieje organów na Lubelszczyźnie przed utworzeniem diecezji lubelskiej w 1805 r. Dzieje te sięgają 1432 r. W kolejnych rozdziałach przeanalizowano budownictwo organowe wg chronologii wyznaczonej w tytule publikacji. Trzeci rozdział to omówienie XIX-wiecznych organów diecezji lubelskiej już nieistniejących i tych zachowanych. Przedstawiono organmistrzów polskich i obcych, ich firmy oraz organy przez nich zbudowane. Czwarty rozdział to zastosowanie rozwiązań konstrukcyjno-brzmieniowych w organach naszej diecezji w latach 1805-1900, a piąty kontynuację tych zmian stosowanych w latach 1900-1939. Ostatni rozdział poświęcono perspek-

tom organowym z lat 1805-1939. Omówiono szafy organowe jako element współtworzący brzmienie organów oraz jako dzieło sztuki.

Bogata bibliografia zawiera wykaz źródeł zarówno rękopiśmiennych, jak i publikowanych. Korzystanie z publikacji ułatwiają skorowidze: nazwisk oraz miejscowości. Zamieszczono 53 fotografie przedstawiające organy zachowane w poszczególnych kościołach diecezji lubelskiej.

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II : 90 lat istnienia / red. Grzegorz Kramarek, Eugeniusz Ziemann. – Lublin : Towarzystwo Naukowe KUL : Instytut Leksykograficzny KUL, 2008 cop. – 276 s. ; 22 cm. – (Biblioteka Encyklopedii Katolickiej ; 5). – (Źródła i Monografie / Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II ; 322)

Bibliogr. przy rozdz.

ISBN 978-83-7306-376-1

Książka została wydana w roku jubileuszu 90-lecia istnienia Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego – prywatnej wyższej uczelni na prawach państwowych, istniejącej w Lublinie od 1918 r. Publikacja składa się z dwóch części. W pierwszej zawarto dzieje, omówiono zagadnienia organizacyjne, obecnie prowadzoną działalność oraz kontakty międzyuczelniane – krajowe i zagraniczne. Część druga jest poświęcona patronowi uczelni, zatytułowano ją „Karol Wojtyła – Jan Paweł II”. Przedstawiono informacje biograficzne, kalendarium podróży apostolskich, dzieła, myśl filozoficzną i teologiczną oraz związki Karola Wojtyły, a potem Ojca Świętego z Uniwersytetem.

Tom jest dziełem kilkunastu osób, które jednocześnie są autorami haseł „Jan Paweł II” i „Katolicki Uniwersytet Lubelski” w *Encyklopedii katolickiej*. Niniejsza publikacja stanowi nową, zaktualizowaną i rozszerzoną wersję tamtych opracowań. Jest to syntetyczne przedstawienie Uczelni, jej specyfiki, jedyne w swoim rodzaju charakteru.

Poszczególne podrozdziały uzupełniają wyczerpująca bibliografia załącznikowa. Szata edytorska (twarda oprawa, kolorowa lakierowana okładka, papier) podkreśla jubileuszowy charakter publikacji.

Książki i Historia : księga jubileuszowa ofiarowana dr. Zdzisławowi Bieleniowi z okazji 50-lecia nieprzerwanej pracy w Bibliotece im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie / [kom. red. Zofia Ciuruś (przewodn.)]. – Lublin : Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego, 2008. – 296 s. : fot., tab. ; 24 cm

ISBN 978-83-86361-16-2

Tytuł książki odzwierciedla krąg zainteresowań Jubilata: *Książki* to 50-letnia praca w Bibliotece, oddanie jej sprawom; *Historia* to studia wyższe, a potem praca naukowa, liczne publikacje dotyczące powstania styczniowego. Księgę podzielono na cztery części. Pierwsza zatytułowana „Jubilat” zawiera biogram autorstwa Zofii Ciuruś, Jerzego Gajewskiego, Grzegorza Kornackiego, artykuł Jana Gurby przedstawiający Jubilata jako bibliografa archeologii lubelskiej oraz bibliografię publikacji Z. Bielenia opracowaną przez Dorotę Wójcik. W drugiej części znalazły się artykuły dotyczące szeroko rozumianych książek. Zamieszczono prace Mariana Butkiewicza („Adresaci listów dedykacyjnych w drukach lubelskich”), Antoniego Dudka („Ty-

pografia w dziejach polskiej książki”), Józefa F. Ferta („Munia, muza serdeczna Józefa Czechowicza”), Marii Judy („Kultura książki na Lubelszczyźnie w czasach staropolskich : zarys problematyki”), Albina Kopruckowiaka („Sucha Wola (Suchowola) w pobliżu Radzyna i okolice na kartach *Diariusza Marcina Matuszewicza*”), Bożeny Lech-Jabłońskiej („Bibliografia Lubelszczyzny : 1963-2008”), Jerzego Staranawskiego („Książka – przyjaciel”), Barbary Trelińskiej („Portrety jagiellońskie na oprawach starodruków w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie”).

W części trzeciej zgromadzono opracowania kwestii historycznych. Grzegorz Fiegel pisał o warszawskiej publicystyce w 1791 r., Grażyna Jakimińska o rodzinie Koponiców, Waldemar Jakson o fałszerstwach dyplomów nobilitacyjnych w świetle dzieła Waleriana Nekandy Trepki, Eugeniusz Niebelski dokonał analizy listu z Syberii księdza Andrzeja Roszkowskiego z 1838 r., Anna Pachocka prześledziła zabawy chłopiące w dziewiętnastowiecznej literaturze wspomnieniowej, Wiesław Śladkowski przedstawił bitwę pod Słupczą w 1863 r., Adrian Uljasz zaprezentował sylwetkę księdza dr. Aleksandra Schoeneicha, Mieczysław Wieliczko opisał dzieła polskie Karoliny Lanckorońskiej, a Wiesław Wojasiewicz początki kolei w Lublinie.

W ostatniej części, zatytułowanej „Varia”, Ewa Hadrian ukazała kształcenie bibliotekarzy na poziomie średnim (Jubilat przez wiele lat pełnił funkcję dyrektora lubelskiej filii studium bibliotekarskiego), Henryk Hollender przybliżył zagadnienie biblioteki cyfrowej, Elżbieta Kurpińska przedstawiła wydawców lubelskich pocztówek z XIX i początku XX w., Jan Lewandowski i Halina Wolska zamieścili wspomnienia z okresu pracy w Bibliotece im. H. Łopacińskiego, Waldemar Michalski przedstawił środowisko lubelskich literatów, Zbigniew Strzałkowski esej o tematyce bibliofilskiej. Publikację kończy praca Jana Wołosza, w której autor dzieli się swoimi refleksjami na temat współczesnego bibliotekarstwa publicznego.

Na stronie przedtytułowej wklejono ekslibris, którego autorem jest znany grafik lubelski, naukowiec Zbigniew Józwik.

Matuszek Czesław. Historia fabryki samochodów : od Lublina ... do Lublina. – Lublin : Polihymnia, [2008]. – 277 s. : fot., portr., rys. ; 21 cm
ISBN 978-83-7270-589-5

Monografia Fabryki Samochodów Ciężarowych w Lublinie jest dedykowana „Tym, którzy oddali fabryce swoje lata, talent i serce”. Autor pracował w fabryce w latach 1956-2000 r. (do przejścia na emeryturę). Jego książka jest oparta nie tylko na materiałach źródłowych, ale na własnych wspomnieniach i na opowieściach ludzi, którzy w fabryce przepracowali długie lata (rozdział zatytułowany „Pamiętam, że ...”).

Przedstawiono historię FSC od jej budowy (tj. od 1950 r.), poprzez lata dynamicznego rozwoju (12 tysięcy pracowników, 120 hektarów terenu) aż do upadku w 2001 r. Daewoo Motor Polska (pod tą nazwą fabryka funkcjonowała od 1995 r.). Podano informacje o produkowanych i montowanych kolejno samochodach (Lublin, Żuk, Skot, Peugeot 405, Lublin-33, karetka sanitarna Lublin-3333, Nexia), stosowanych rozwiązaniach konstrukcyjnych, scharakteryzowano poszczególne jednostki organizacyjne fabryki. Nie pominięto takich zagadnień, jak: kultura, osiągnięcia sportowe, opieka medyczna czy wreszcie działalność zakładowych organizacji społeczno-politycznych. Przywołano nazwiska ludzi zasłużonych w pięćdziesięcioletniej historii, przypomniano wiele anegdot z życia załogi. Zamieszczono w ujęciu chronologicz-

nym kronikę wydarzeń przedstawiającą historię zakładu. W indeksie znalazły się nazwiska osób wymienionych na kartach książki.

Pelica Grzegorz Jacek. Z dziejów straży pożarnej w Łęcznej : jubileusz i historia OSP. – Łęczna : Komitet Organizacyjny Obchodów Jubileuszu OSP w Łęcznej ; Krasnystaw : Polianna, 2008. – 99 s., [8] s. tabl. : faks., fot. (w tym kolor.), portr. ; 24 cm

ISBN 978-83-924087-3-4 (Polianna)

Publikacja, wydana w 150. rocznicę powstania Ochotniczej Straży Pożarnej w Łęcznej, dokumentuje jej historię. W recenzji, której tekst zamieszczono, prof. dr hab. Eugeniusz Sakowicz pisze, że „... opracowanie, może być wzorcowe dla analogicznych dzieł, które winny powstać nie tylko na Lubelszczyźnie”.

W pierwszych rozdziałach autor krótko przedstawił historię Łęcznej od jej lokowania na prawie magdeburskim. Skupił się przede wszystkim na zagadnieniach związanych z pożarami i kataklizmami, jakie miały miejsce w dziejach miasta oraz pierwszych działaniach zmierzających do „... obrony czasu przygody ogniowej...”. Przybliży też postacie patronów straży i świętych strzegących od pożarów i innych klęsk. W Łęcznej i okolicy największą czcią otaczano św. Agatę, św. Agapita, św. Antoniego Pustelnika oraz św. Teklę.

Kolejne cztery rozdziały to historia ochotniczej straży pożarnej w Łęcznej od jej oficjalnego powołania w 1858 r. pod nazwą Towarzystwo Straży Ogniowej w Łęcznej aż do początków XXI w. Dzieje organizacji podzielono na okresy: 1859-1911 (Towarzystwa Straży Ogniowej), 1911-1939 (Straż Pożarna w Łęcznej), II wojna światowa i po wojnie oraz OSP w 2 poł. XX w. W zakończeniu przedstawiono aktualne zadania OSP jako animatora społeczności lokalnej. W Aneksach zamieszczono skład osobowy OSP w różnych okresach historycznych. Bibliografia rejestruje materiały archiwalne i drukowane, na których oparto badania.

Książka towarzyszyła uroczystościom jubileuszowym, dlatego znajdują się tu spisy: Komitet Honorowy Obchodów Jubileuszu, Komitet Organizacyjny obchodów, sponsorzy uroczystości, lista fundatorów sztandaru OSP Łęczna.

Słowianie wschodni w dorzeczu Wieprza i Bugu : historia - kultura - religia / red. Jerzy Libera. - Łęczna : na zlec. Starostwa Powiatowego w Łęcznej, 2008. – 103, [4] s. : il. ; 19 x 19 cm + CD

Bibliogr. przy pracach

ISBN 978-83-926455-7-3

Zawiera: Próba ustalenia granicy między Słowiańszczyzną Wschodnią i Zachodnią w świetle źródeł archeologicznych : (streszczenie) / Jan Gurba; Kultura duchowa wczesnych Słowian : rozważania w oparciu o znaleziska archeologiczne z Lubelszczyzny / Marcin Piotrowski; Plemienne grody wschodniej Lubelszczyzny : miejsca władzy, obrony i kultu? : wybrane przykłady / Tomasz Dzieńkowski; Problematyka „Grodów Czerwieńskich” / Marek Florek; Zmiany w kulturze materialnej na ziemi chełmskiej w XII i XIII wieku w dobie Romanowiczów / Stanisław Gołub; Zagadki pogranicza polsko-ruskiego : zespół wieżowy w Stołpiu / T. Dzieńkowski; Główne etapy przemian osadniczych w międzyrzeczu środkowej Wisły i Bugu w średniowieczu (od VII do połowy XIII wieku) w świetle źródeł archeologicznych i pisanych / Andrzej Rozwałka; Z tradycji Kościoła Wschodniego między Wieprzem i Bugiem

/ Andrzej Gil; Dzieje cerkwi w Łęcznej i cerkwi w jej okolicach / Paweł Sygowski; Faza garnków żeliwnych emaliowanych : uwagi o procesie zaniku tradycyjnej ludowej kultury materialnej w dorzeczu Wieprza i Bugu w XIX-XX wieku / Grzegorz Miliszkiwicz

Szczypiorski Krzysztof. Ułani Lubelscy / Krzysztof Szczypiorski ; słowo wstępne Lesław Kukawski. – Warszawa : Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna „ADAM”, 2008. – 287, [1] s. : faks., fot. (w tym kolor.), il., mapy, portr. ; 30 cm

Bibliogr. s. 279-280

ISBN 978-83-7232-779-6

Albumowe wydawnictwo poświęcone 7 Pułkowi Ułanów Lubelskich im. Generała Kazimierza Sosnkowskiego. Powstał on w 1918 r., a bohaterskimi czynami zasłużył na najwyższe odznaczenie bojowe – Order Wojenny Virtuti Militari. Jest to pierwsza tak pełna, choć nie wyczerpująca tematu, historia 7 Pułku.

Autor przedstawił dzieje Pułku w układzie chronologicznym. Na początek zostało przedstawione tło historyczne powstania. Następnie udział w wojnie 1918-1920 r., pułk w latach 1921-1939. Kolejne części książki to udział w II wojnie światowej: kampania wrześniowa 1939 r., w szeregach Armii Krajowej (m.in. akcja „Burza” i powstanie warszawskie). Tę część tomu kończy rozdział omawiający dzieje Pułku w ZSRR oraz w 2. Korpusie Wojska Polskiego we Włoszech.

W Aneksie zamieszczono biogramy dowódców i ich zastępców. Podano też krótkie zarysy dziejów tych pułków ułanów, z których tradycji wywodził się i czerpał 7 Pułk Ułanów Lubelskich. Był to 7 Pułk Lansjerów Nadwiślańskich i 1 Pułk Ułanów Legionów Polskich. Znajdują się tutaj także pieśń i wiersz poświęcony Ułanom Lubelskim.

W albumie zamieszczono ponad 400 fotografii, mapy, faksymile dokumentów, bibliografię załącznikową oraz indeks nazwisk.

Więziennictwo na Lubelszczyźnie w okresie stanu wojennego / red. Jan Świtka, Małgorzata Kuć. – Lublin : TN KUL Jana Pawła II : KUL Jana Pawła II, 2008. - 153, [3] s. : tab. ; 24 cm. – (Prace Wydziału Nauk Prawnych / Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II ; 38)

Bibliogr. przy niektórych rozdz. - Streszcz. ang.

ISBN 978-83-7306-378-5

Zawiera: Wybrane aspekty działalności „Solidarności” na ziemi chełmskiej do 13 grudnia 1981 roku / Eugeniusz Wilkowski; Internowanie i wyroki więzienia w okresie stanu wojennego na Lubelszczyźnie (13 grudnia 1981 - 22 lipca 1983) / Marcin Dąbrowski; Niezapomniany miesiąc / Bogusław Woźnica; Ośrodek odosobnienia dla internowanych we Włodawie : rys historyczny / Jacek Sankowski; Ośrodek odosobnienia dla internowanych w Areszcie Śledczym w Lublinie / Artur Nowosad; Internowani w chełmskim więzieniu (13 grudnia 1981 - 11 stycznia 1982) / Jacek Pomiankiewicz; Krasnostawskie dni zamojskiej „Solidarności” / Ryszard Maleszyk; Duszpasterstwo wśród internowanych na Lubelszczyźnie / Jerzy Nikolajew